

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXII., číslo 11

2. 2. 2025 / neprodejné

Z OBSAHU Liturgické vzpomínky stárnoucího faráře

05

Notre Dame a budoucnost církve

08

Můj otec mi dává chléb – II. část

10

Duccio di Buoninsegna: Nevěřící Tomáš (1308)

Blahoslavení, kdo neviděli a přece uvěřili

Svět potřebuje hlasatele evangelia. To nám říká Písmo svaté. Jednoduše, Bůh počítá při díle spásy světa s pomocí každého z nás. I dnes platí Ježíšova slova: zavolal si svých Dvanáct, začal je posílat po dvou a dával jim moc nad nečistými duchy. Vydali se tedy na cesty a hlásali, že je třeba se obrátit. Dnes tedy není jeho učedníků jen dvanáct, ale je nás víc než miliarda. Ale přece je mnoho těch, kdo ještě neslyšeli výzvy k obrácení, neslyšeli o pozvání k přátelství s Bohem, neslyšeli o Kristu. Ještě mnoho lidí je v zajetí nevědomosti a mnoha podob zla. A je stále tak málo lidí, kteří jsou ochotni být oněmi vyslanci Pána Ježíše.

Někdo by se zeptal, proč Bůh, který je všemohoucí, sám neosloví celý svět. Proč se neukáže ve své slávě na obloze, proč nezazní jeho hlas z nebe, proč třeba nepromluví v televizi nebo si nezaloží inter-

netové stránky? Jistě by toto všechno udělat mohl. Jenže to by nám vzal velkou část svobodné vůle, on nás k víře nechce nutit. Proto používá spíše cesty nenápadné, tiché a pokorné, proto nepoužívá svou sílu, ale posílá nás slabé lidi. Přesto, že tedy Bůh nedělá každý den nápadné zázraky, jeho dílo postupuje, přesto se síla Kristovy pravdy a lásky dotýká mnoha lidských srdcí. Pán nám také chce dát možnost získat si nějaké zásluhy pro nebe. I proto cesta k víře je někdy nesnadná. To se týká hlasatelů evangelia i těch, kdo uvěří i přesto, že přitom musí překonávat mnohé překážky, musí vyvinout úsilí rozumu a vůle, aby překonali své pochybnosti a svou důvěru vložili do Kristových rukou, třebaže se s ním sami osobně nesetkali. To je ono slovo k apoštolu Tomášovi: Ty jsi mě, Tomáši, viděl na vlastní oči po mém vzkříšení, a proto věříš, ale blahoslavení, kdo

neviděli a přece uvěřili.

Pán Ježíš posílá, jak jsme četli, své učedníky po dvou. Předávání víry tedy není jen věcí jednotlivců, ale celého společenství. Bylo mnoho krutých pronásledovatelů křesťanů od časů prvotní Církve, ale Církev se vždy nakonec dívala do hrobů svých nepřátel. Křesťané si už od počátku uvědomovali, že právě nejednotnost mezi těmi, co uvěřili v Krista jako Boha, to je ta nejúčinnější zbraň v rukou nepřátel Církve. Rovněž lhotejnost a nezáměr věřících o své bratry a sestry, to dává nepřátelům Církve odvahu. Pán Ježíš říká, že k hlásání jeho radostné zvěsti toho moc nepotřebujeme. Důležitá je hlavně důvěra v Boha, který se postará o vše, na co my lidé už nestačíme.

*P. Mgr. Jaroslav Jirásek
farář v Horním Jelení*

Zemřel apoštolský exarcha řeckokatolické církve biskup Ladislav Hučko

Dne 14. ledna 2025 zemřel v nemocnici Na Františku v Praze po krátké nemoci apoštolský exarcha řeckokatolické církve v České republice biskup Ladislav Hučko. Odešel ve věku nedožitých 77 let smířen s Bohem a posílen svátostmi. Děkujeme mu za jeho dlouholetou a obětavou službu církvi. Ať odpočívá v pokoji.

Ladislav Hučko se narodil 16. 2. 1948 v Prešově v rodině řeckokatolického kněze. Rodina byla po násilném zrušení řeckokatolické církve pronásledována a musela se vystěhovat z Prešova. Vrátila se tam sice v roce 1955, ale až do roku 1963 otec musel pracovat mimo Prešov a k rodině jenom docházel na neděli. Když ho v roce 1966 nevzali na Teologickou fakultu v Bratislavě, prý pro nedostatek místa, začal studia experimentální fyziky na Přírodovědecké fakultě UPJŠ v Košicích, která s vyznamenáním zakončil v roce 1971.

V roce 1972 vykonal rigorózní zkoušku a obhájil rigorózní práci z oblasti fyziky tuhých těles (RNDr.). Pro svoje náboženské postoje nemohl však zůstat na Přírodovědecké fakultě a musel si hledat jiné zaměstnání. V letech 1973–1989 žil v Bratislavě, kde se věnoval výzkumné práci v oblasti těžby ropy a plynu. V roce 1987 získal na Vysoké škole báňské v Os-

travě titul kandidáta geologických věd (CSc.). Byl aktivně činný v neformálních náboženských skupinách.

Několik měsíců po pádu totality působil jako redaktor v *Katolíckych novinách*. V letech 1990–1991 pracoval jako výkonný sekretář Konference biskupů Slovenska. Po roce 1989 se pro něho otevřely možnosti systematického studia teologie. V roce 1992 byl poslán do Říma na teologická studia na Papežské Lateránské univerzitě, která roku 2000 ukončil doktorátem. Tématem jeho práce byly kosmologické ideje ruských náboženských myslitelů 19. a 20. století.

Kněžské svěcení přijal 30. 3. 1996 z rukou Mons. Slavomira Miklošev, biskupa Křiževacké eparchie v Chorvatsku. Po svém návratu z Říma v roce 2000 začal vyučovat dogmatickou teologii na Teologickém institutu v Košicích a současně vykonávat duchovní službu v Geriatrickém centru sv. Lukáše v Koši-

cích. Je zakládajícím členem a šéfredaktorem teologického časopisu *Verba Theologica*, který společně vydávají teologické instituty v Košicích a na Spišské Kapitule. Rok působil také jako spirituál v Kněžském semináři sv. Karla Boromejského v Košicích. V roce 1997 vydal knihu úvah a zamyšlení s názvem *Život je vztah*.

Svatý otec Jan Pavel II ho 24. 4. 2003 jmenoval apoštolským exarchou pro katolíky byzantského obřadu v České republice a současně titulárním biskupem orejským. Biskupské svěcení přijal 31. 5. 2003 v Praze.

V roce 2004 se na Teologické fakultě v Košicích habilitoval na docenta v oblasti dogmatické teologie. V období 2005–2011 byl generálním sekretářem České biskupské konference. V ČBK byl členem Komise pro nauku víry a Komise pro katolickou výchovu.

církev.cz

Na plenárním zasedání ČBK byl novým předsedou zvolen olomoucký arcibiskup Josef Nuzík

Na Arcibiskupství pražském jednali od 21. do 22. ledna 2025 biskupové Čech, Moravy a Slezska. Hlavním bodem 142. plenárního zasedání byla volba nového vedení České biskupské konference. Novým předsedou ČBK byl zvolen arcibiskup olomoucký Mons. Josef Nuzík, místopředsedou litoměřický biskup Mons. Stanislav Příbyl. Dále se volila Stálá rada ČBK, jejímiž členy byli na další funkční období, které začne platit od 29. dubna 2025, zvoleni ostravsko-opavský biskup Mons. Martin David a českobudějovický biskup Mons. Vlastimil Kročil.

Jednání předcházel 20. ledna studijní den biskupů na téma synodalita, jehož hlavním hostem byl kardinál Ma-

rio Grech, generální sekretář biskupské synody ve Vatikánu. 142. zasedání ČBK se účastnil i apoštolský nuncius v ČR, arcibiskup Jude Thaddeus Okolo a rovněž zástupci mužských a ženských řeholů, sr. Krista Chládková a arcipopat Prokop Siostrzonek, kteří informovali o novinách z mužských a ženských řádů.

Biskupové se dále věnovali otázkám Charity ČR. Schválili její rozpočet stejně jako rozpočet České katolické charity pro rok 2025. Jmenovali na další funkční období stávajícího ředitele Charity ČR pana Lukáše Curylo; prezidentem na další funkční období byl potvrzen rovněž její stávající prezident, pomocný biskup českobudějovický Pavel Posád.

Členové ČBK schválili také prodloužení každoroční sbírky na pomoc pronásledovaným křesťanům a dalším potřebným v zahraničí.

Věnovali se rovněž ekonomickým záležitostem a diskutovali o podnětech z komisí a rad ČBK i o přípravách a programu Národní pouti do Říma ve dnech 28.–30. března 2025, která je společná pro všechny diecéze v rámci Jubilejního roku. Schválili rovněž zřízení Rady pro prevenci a ochranu před zneužíváním a Centrum proti násilí a zneužívání v církvi v rámci ČBK, které se bude zabývat problematikou ochrany nezle-

dokončení na str. 3

SLOVO KNĚZE

Polsko: pokus prosadit zákaz zpovědí dětí do 18 let

Katolický arcibiskup Stanisław Gądecki z Poznaně kritizuje petici předloženou dolní komoře polského parlamentu požadující zákaz zpovědi pro děti mladší 18 let. Arcibiskup Gądecki popsal petici předloženou parlamentu jako „obnovu toho, čemu jsme čelili během stalinismu“.

Sejmu byla v prosinci 2024 předložena petice polského paradiadelního umělce Rafała Betlejewského, která požaduje uzákonění zákazu zpovídání osob mladších 18 let. Autor je známý a vytrvalý kritik církve. Svou petici zveřejnil na aktivistickém webu *avaaz.org*, kde má nyní více než 12 000 podpisů. Podle jejího autora je „zpověď zážitkem ponížení a strachu, traumatizující, nepřijemnou událostí, kterou děti nechtěly a před kterou se nemohly bránit“. Dále uvádí, že svátost smíření je „relikvií středověku, v níž panovaly feudální společenské vztahy“.

Zavedení zákazu zpovídání dětí je naprostý nesmysl,“ uvedl pro agenturu PAP poznaňský arcibiskup a metropolita Stanisław Gądecki. Podle hierarchie svátosti formují člověka „vrstvou po vrstvě“ a děti potřebují formaci v pravdě v každé fázi vývoje. Arcibiskup Adrian Galbas, nový varšavský arcibiskup, petici také kritizoval a označil ji za „absurdní a bizarní“.

„Je dokonce těžké pochopit, že v křesťanské kultuře, kde zpověď existuje už téměř 2000 let, najednou někdo přijde a požaduje zákaz zpovědi pro děti,“ řekl Gądecki polské tiskové agentuře PAP.

Dále Gądecki uvedl, že petice připomíná postoj polských komunistických úřadů ke katolické církvi. „Tehdy se také říkalo, že děti by neměly být křtěny nebo chodit do kostela, dokud jim nebude 18 let. Teprve potom mohou – samozřejmě ty, které vydrží antiklerikální nátlak – přijít a vyzpovídat se. To jsou staré komunistické tahy, podepřené pochybnou psychologií.“ Zdůraznil, že „umožnit dětem chodit ke zpovědi je důležité, protože dítě by mělo být formováno ne od 18 let, ale od narození. Všechny svátosti formují člověka pomalu, vrstvou po vrstvě, rok po roku. Nemůžete dítěti říci: začneš se učit, až ti bude 18 let.“

V současné době čelí církev v Polsku významnému tlaku, který je do značné míry cítit právě v oblastech rodiny, výchovy dětí a také katolického vzdělávání. Například se také značně bojuje o tzv. omezené vyučování náboženství ve školách.

redakce

Misyjne.pl, pillaratholic.com
(redakčně kráceno)

Díky Lukášovi, který nám v evangeliu dosti podrobně líčí obětování Ježíše v jeruzalémském chrámě, si tuto událost můžeme představit i jako setkání tří generací. Vidíme generaci „důchodců“, Simeona a Annu; Josefa a Marii, rodiče v produktivním věku, a jako zástupce generace nejmladší je tu Ježíš, kolem kterého se vše „točí“. On je tu ten důležitý, protože je Bůh. A tuto jeho důležitost potvrzují především „staříci“.

V dnešní době se setkáváme často s lidmi, kteří by byli rádi důležití. Možná někdy toto pokušení důležitosti padne i na nás a přiznejme si, že je těžké mu odolávat. A právě ti výše zmínění staříci nám mohou pomoci v boji s tímto pokušením. Pravda, mnoho o nich nevíme. Lukáš nepovažuje za důležité se o nich příliš rozepisovat. Ale to, co bylo důležité, přesto zmiňuje. Simeona líčí jako muže spravedlivého a bohabojného, kterému bylo slíbeno, že nezemře, dokud neuvidí Mesiáše. A Annu popisuje jako prostou vdovu, která tráví většinu času v chrámě a slouží Bohu modlitbou a posty. Těžko si tyto dva představit jako členy všelijakých diskusních skupinek, které hledají nové cesty v uplatnění věřících a jak se snaží rozhodovat o tom, co již není hřích a zda již nenazrál čas ku svěcení žen na kněze. Případně, že už by ta církev měla zrušit celibát a neobtěžovat s předmanželskou čistotou a umělými potraty. Prostě, že by se onen zkostnatělý maskulinní spolek měl změnit na církev pro třetí tisíciletí.

Oni dva jsou stále aktuálním příkladem toho, jak ti, kteří jsou pro aktuální svět nedůležití, jsou důležití v Božích očích. A to tak, že jim je dopřáno držet v náručí Božího Syna, chválit Boha a o jeho příchodu na svět nemlčet.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

dokončení ze str. 2

tilých a zranitelných v církvi, což bude obsahovat mimo jiné přípravu a rozvíjení preventivních programů pro pastorační, vzdělávací a formační prostředí v církvi; informování a poradenství pro zaměstnance církvi zřizovaných institucí, zvyšování povědomí o této problematice a spolupráci a vytváření sítí mezi všemi církevními organizacemi. Rovněž se schválili zřízení nové Rady pro synodalitu, které bude předsedat Mons. Prokop Brož. Celý přehled nového obsazení

všech komisí a rad ČBK bude zveřejněn v samostatné zprávě.

Biskupové se ještě zúčastnili pravidelného lednového oběda s apoštolským nunciem na apoštolské nunciatuře, kterému předcházela přísaha a slib věrnosti Mons. Prokopa Brože před jeho biskupským svěcením, které přijme 22. února. Členové ČBK následně koncelebrovali zádušní bohoslužbu za zesnulého biskupa Ladislava Hučka, apoštolského exarchy v řeckokatolické katedrále sv. Klimenta v Praze.

cirkev.cz

NECHALI VŠEHO A ŠLI ZA NÍM

9. února 2025 – 5. neděle v mezidobí – Lk 5,1–11

Jan Zlatoústý

Byli k němu připoutáni, milovali ho, obdivovali ho a chtěli ho mít u sebe. Kdo by odešel, když dělal takové zázraky? Kdo by nechtěl alespoň vidět tvář a ústa, která říkala takové věci? Nebyl podivuhodný jen proto, že dělal zázraky, ale také jeho vzhled vyzařoval velkou laskavost. A tak tiše poslouchali jeho slova a nechtěli přerušit tok řeči; říká se totiž, že je třeba slyšet Boží slovo, když stál u Genezaretského jezera.

Teofylakt

Všimni si Kristovy laskavosti, jak prosí Petra, a Petrovy poslušnosti, jak byl ve všem poslušný.

Petr však neodmítl; proto následuje: „Šimon mu odpověděl: ‚Mistře, celou noc jsme se lopotili, a nic jsme nechytily.‘“ Nedodal však: „Neposlouchám tě a nebudu se vystavovat další námaze,“ ale spíše dodává: „Na tvoje slovo spustím síť.“ Když Pán učil zástup z loďky, neopustil pána loďky bez odměny, ale dával mu dvojitý dobrodiní: za první mu dal množství ryb, a za druhé ho učinil svým učedníkem. Jakmile to udělali, chytily hojně množství ryb. A chytily tolik ryb, že je nemohli vytáhnout ven, a prosili společníky o pomoc; proto následuje: „A trhaly se jim sítě.“ Proto dali znamení společníkům, kteří byli na druhé lodi, aby přišli a pomohli jim. Přivolávají je znamením, protože z úžasu nad úlovkem ryb nemohli mluvit. A o jejich pomoci pokračuje: „Naplnili obě lodě, až se potápěly.“

Řehoř Naziánský

Sestoupil ke všem, aby z hlubin vytáhl rybu, tedy člověka plovoucího v proměnlivých věcech a v horkých bouřích tohoto života.

Béda

Mysticky jsou však dvě lodě obrazem obřezanosti a neobřezanosti. Pán je uviděl, protože v obou národech rozpoznal své, pohledem, tedy milosrdným navštívením,

Jacopo Bassano: Zázračný rybolov (1545)

je přivedl k pokoji a vyrovnanosti budoucího života, jako k břehu. Rybáři jsou učitelé Církve, kteří nás chytají sítí víry a přivázejí nás do země živých, jako bychom přistáli na břehu. A tyto sítě se jednou spouštějí na lov, jindy se skládají umyté, protože ne každý čas je vhodný pro učení: chvíli má učitel jazyk rozprávět, chvíli se má věnovat sobě samému. Šimonova loď je primární Církev, o níž Pavel říká: *ten, kdo pomáhal Petrovi v apoštolátu mezi obřezanými* (Gal 2,8); a správně se o ní říká, že je jedna, protože *množství věřících mělo jedno srdce a jednu duši* (Sk 4,32).

Augustin

Z ní učil zástupy, protože pohany učí autoritou Církve. A když Pán nastoupil na loď a prosí ho, aby trochu odrazil od země, znamená to, že při zástupech je třeba používat slovo s mírností a neříkat jim pozemské věci, ani se nevzdálit od pozemského do hlubin tajemství. Nebo nejprve je třeba hlásat pohanům v blízkých krajích a pak později, slovy „zatahni na hloubku“, hlásat vzdálenějším pohanům.

Zdá se sice, že Jan hovoří o podobném zázraku, ale je to něco úplně jiného, protože toto se stalo po Pánově vzkříšení u Tiberiadského jezera. A nejen čas je úplně jiný, ale i samotná událost je velmi odlišná: tam spustili síť z pravé strany a chytily sto padesát tři ryb, a to velké;

a evangelista měl říci, že i když byly tak velké, sítě se neroztrhly; a to s ohledem na okolnost, kterou zmiňuje Lukáš, když říká, že pro množství ryb se sítě trhaly.

Cyryl

Když mu ve svědomí vyvstaly spáchané hříchy, trásl se a chvěl. A nevěřil, že jako nečistý může přijmout čistého, protože podle Zákona přijal, že je třeba rozlišovat mezi poskvrněným a svatým.

Ambrož

Řekni i ty: „Pane, odejdi ode mne, protože jsem hříšný,“ aby Bůh odpověděl: „Neboj se.“ Vyprávěj svůj hřích laskavěmu Pánu. Vidiš, jaký je Pán, který lidem dal tak velkou moc, že mají schopnost oživovat; proto následuje: „Od nynějška budeš lovit lidi.“

Mysticky je Petrova loď podle Matouše zmítána vlnami, ale podle Lukáše je plná ryb, aby se ukázaly počátky Církve, zmítaná a poté oplývající nadějí a nadšením pro Krista. Ta loď, v níž je Petr, se nebouří, ale bouří je otrásána ta, v níž je Jidáš. Dbejme tedy na zrádce, abychom se kvůli jednomu nezmlítali všichni. Bouřka je tam, kde je malá víra. Tady je pokoj, protože tu je dokonalá láska.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

LITURGICKÉ VZPOMÍNKY STÁRNOUCÍHO FARÁŘE II.

Svoje liturgické vzpomínky jsem se rozhodl sepsat u vědomí, že začínám být pamětníkem, a že bude užitečné konkrétními vzpomínkami doplnit to, co mnozí z mladší generace znají poněkud zjednodušeně nebo nepřesně, a tím pádem se neprávem něco příliš idealizuje, nebo je naopak nespravedlivě povrhováno.

P. Reinsberg a sv. Havel s Matkou Boží před Týnem! Kdo by nevěděl nebo v šedesátých letech neznal? Já měl tu možnost trochu zblízka, zejména u sv. Havla, díky své tetě–kostelnici. Zpočátku jen z lavice. Pater (jak se říkalo, žádný páter nebo důstojný pán!) u hlavního oltáře v rouchu tehdy moderního stříhu, ovšem ještě s manipulem, bursou a kalichovým vélem. Tam byla mše svatá v úterý, čtvrtek a sobotu: varhaník nehrál jako jinde, „pořád od začátku až do pozdvihování a pak zas“, ale podobně, jako je to v *Novus Ordo Missae*, tj. byly po pouze krátké předehře hned hlasitě stupňové modlitby a až po nich sloka písně: pater vystoupil políbit oltář, ale pak zase *Introit* byl recitován hlasitě, stejně tak *Kyrie*. A podobně to šlo dál: kánon, pokud se pamatuji, byl tichý, a varhany mlčely. Až později nahlas, ale latinsky. Věřící perfektně odpovídali! Pater byl takový živější, například *Dominus vobiscum* říkal tak nějak opravdově, a ne jako většina tehdejších pánů *Dóminus vóbyskum*, aniž by pozvedli oči svých. Ale také jsem zaregistroval, že setrval po vlastním přijetí těla Páně delší dobu v usebrání. Povzdychl si tehdy, že to je jediný moment, kdy kněz sám se může trochu Pánu Ježíši věnovat. To jsme někdy v roce 1964, kdy ještě nepřišla z Říma nejrůznější „prováděcí nařízení“ liturgické reformy. To začalo až v roce 1965. Tehdy se nejprve zrušilo Janovo *Poslední evangelium*. Rušily se úklony kněze při *Gloria*, i kříž na konci *Gloria* a *Credo*. Každý rok se něco změnilo, někde to horlivě až bezhlavě honem zaváděli, jinde to naopak nechtěli nebo udělali jen něco. Nejlepší bylo, že málokdo věděl proč. Nalezl jsem (už jako farář v Praze–Modřanech) kuriózní instrukci

+ P. Jiřího Františka Dvořáka varhaníkov: *Jest třeba více hráti píseň, nežli preludovati. Proto při requiem je nutno zahrát obě mešní písně (!)*.

Všecko se začalo obracet vzhůru nahama. U sv. Havla se odnesla Nejsvětější svátost z hlavního (i když ještě pořád používaného) oltáře do boční Karmelské kaple, aby tam dle instrukcí věřící mohli ve větším soukromí adorat. Podávalo se ještě u mřížky, ale když docházely hostie, musela se otevřít, aby kněz mohl projít do kaple a zpět... Jednou přijel „pater“ z Říma a pravil, jak je pěkné, je-li kněz u oltáře sám a ministranti bokem. Tak se poslušně odnesly polštáře pro ministranty ze stupňů oltáře ke kredenčnímu stolku, aby pater měl radost!

A jelikož katolíkům, kteří přičuchnou k teologii, se nevyhýbá pokušení pýchy, značná část těchto uvědomělých trpěla syndromem reinsbergovství: rádi se vysmívali kostelům, kde „ještě nejsou tak daleko“, dělali si prču ze starých forem a já tam poprvé pocítil, že něco není v pořádku. Bylo mi kolem těch deseti, v té době jsem už ministroval v jiném kostele, u sv. Gotharda, a když jsem jednou vyslechl z úst o něco staršího kluka *jéje, ty chodíš k sv. Gothardu? Tam je to prý nějaké zaostalé! Nečte se tam ještě poslední evangelium?* uvědomil jsem si, jak ne všecko nové musí být i lepší. Jeden moudrý kněz později říkával: rozlišujme staré od zastaralého! I v evangeliu máme slova o hospodáři, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré.

Nerad bych ovšem otci Reinsbergovi křivdil: jako Jan Hus nemohl za husity, on nemohl za tyhle revolucionáře, kteří pod heslem *Tak si to přeje církev!* dychtili po rychlé obnově všeho, co se snad zane-

dbalo za staletí. Ač papež Pius XII. varoval už v roce 1943 v encyklice *Mediator Dei* před liturgickým archeologismem, tj. obnovování forem dávno zaslých či opuštěných, tady se toho vyrojilo plno.

U Panny Marie před Týnem byla v roce 1965 zavedena díky otci Reinsbergovi a dovození ze strany biskupa Tomáška jedinečná novinka: sobotní mše svatá ve 13 hodin s nedělní platností! Ti, kdo odjížděli ven teprve v sobotu (chodilo se ještě dopoledne do školy i do práce), toho vděčně využívali. (Později pak tyhle „privilegované mše“ byly i jinde a později, ale vždycky to vyžadovalo povolení ordináře, a to až do roku 1983, kdy nový *Kodex kanonického práva* konstatoval, že nedělní povinnost lze splnit bez dalších podmínek už v sobotu večer.)

P. Reinsberg byl dobrý zpěvák, znal chorál a dovedl pro něj nadchnout. Proto mohly v jeho farnosti být i dlouho po velké reformě z roku 1969 až do jeho odchodu veškeré obřady Velikonoc a velkých svátků v jazyce církve, tj. latině. A lidé se tam hrnuli. Za tohle si zaslouží trvalou vděčnost!

P. Jan Gerndt

P. Mgr. Jan Gerndt
emeritní farář ŘKF Praha–Zbraslav

K LÁSCĚ PATŘÍ ZKLAMÁNÍ

Naším jediným pevným a nadčasovým bodem je dokonale Bůh...

Poprvé jsem tuto větu slyšel od svého přítele P. Josefa Blahy SJ v Brně někdy na začátku devadesátých let. Bylo mi něco málo přes dvacet. Zapamatoval jsem si ji, ale příliš pozornosti jsem jí nevěnoval.

Když se nám v roce 2000 narodilo třetí dítě, oslovil nás s manželkou tehdejší kroměřížský děkan P. Josef Říha, zda bychom si nevzali ve farnosti na starost přípravu snoubenců: „Když už jste spolu sedm let a máte tři děti, můžete o tom začít druhým povídat, protože už něco o manželství víte.“ A tehdy se nám ta věta znovu dostala do centra pozornosti. Od té doby ji předáváme snoubencům, protože ji budou v životě potřebovat, tak jako každý.

Máme v sobě hluboce vepsanu touhu po absolutní dokonalosti, a proto toužíme po dokonalých vztazích a dokonalých lidech kolem sebe. Toužíme po dokonalých rodičích a dokonalých dětech, po dokonalých zetích a snachách a dokonalých tchýních a tchánech, po dokonalých spolužácích a spolupracovnících, po dokonalých přátelích. Každý muž touží po manželce, která bude dokonalou milenkou, bude ho vždy ctít a chválit, bude výbornou kuchařkou a doma bude vždy vše perfektně uklizeno a ve společnosti se po ní každý ohlédne, takže na ni bude hrdý. Každá žena touží po věrném manželovi, který bude bohatě vydělávat, tedy alespoň trojnásobek průměrné mzdy, bude jí viset na rtech a romanticky odhadovat každé její skryté přání, protože s ní bude prožívat vše, čím sama žije. A často to v manželství mezi námi nějakou dobu takto vypadá, to když jsme do sebe zamilovaní prvních pár let. Nebo když jsme potom dalších pár let zamilovaní do svých nádherných malých dětí, protože malé děti jsou krásné.

Jenže potom to přejde. A nevyhnutelně každý z nás zažije zklamání. Zažijeme rozvod se svým snem. K lásce totiž patří zklamání. A manželská láska je až tehdy skutečnou manželskou láskou, velikou

Foto Kristyna Polachova / Člověk a Víra

a silnou, když dovedeme svou manželku/manžela milovat navzdory svému vlastnímu zklamání.

Nejde jen o zklamání ze svého životního partnera. Často zažíváme také zklamání sami ze sebe. Mysleli jsme si, jak jsme chytří, a přijdeme na to, že zase tak moc ne. Myslíme si, že budeme úspěšní, a ono to často nevyjde. Mysleli jsme si, že budeme celý život pro druhé lidi atraktivní, a ono to tak není. Hloupneme, stárneme, šedivíme, plešatíme. Objevujeme vlastní záblesky vlastností svých předků, které jsme sami strašlivě nesnášeli. I k lásce k nám samým patří zklamání. Nejsme tím, kým bychom chtěli být. A pokud náhodou dosáhneme skvělého výsledku v jedné oblasti – třeba se nám daří podnikání nebo máme třeba skvělou rodinu, často jsou zase jiné oblasti, kde se nám moc nedařilo. Pokud jsme křesťané, podařilo se nám předat svou víru svým dětem? A jak se to pozná?

Jiný druh zklamání můžeme zažít v každé lidské instituci. Když jsem v roce 2002 nastoupil s nadšením do strojíren-

ské firmy, kde pracovalo cca 400 lidí, za pár týdnů po mém nástupu se tam stala vražda. A chtělo se mi utéct. Co je moc, to je moc. Tady já přece nemůžu pracovat, kdo ví, kdo to byl... Jenže nikdy potom se tam už nevrátilo a já jsem tam zůstal. Spolupracovníci jsou skvělí, ale na začátku to bylo velké zklamání. „Je to špinavá šaškárna,“ řekl zase o politice jeden můj přítel po dvou volebních obdobích. K lásce ke každé instituci patří zklamání také.

Totéž proto zažívají i mnozí konvertité v církvi. Přijdou s velkým očekáváním a často investují hodně svého zápalu, času i peněz. A po nějaké době začnou cítit, že s mnoha věcmi nesouhlasí a chtěli by je jinak. Mysleli si, že se dostali mezi anděly, ale zatím často sedí v lavici s lidmi plnými hříčů a malosti... tedy s námi. Ještě že většinou můžeme sedět v lavicích dost daleko od sebe, říká k tomu C. S. Lewis. K lásce k církvi patří zklamání také. A láska k církvi je také skutečnou až tehdy, když pochopíme, že i v tom je Boží záměr. Nejde sa-

mozřejmě jen o konvertity, ale o každého z nás. A když máme trochu kritickou či cholerickou povahu, zažíváme zklamání z církve, z kněze, z farnosti skoro každý den. A jiní lidé zase z nás.

Celý život, ve všech našich láskách, nás tak Bůh učí nespoléhat na nikoho a na nic stejným způsobem, jakým se můžeme opřít o Něho. Bůh není jeden z mnoha, je jiný než kdokoliv jiný a cokoliv jiného.

Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? Nezažil i Ježíš zklamání, dokonce zklamání z Boha, který ho nechal trpět rukou katů? Ne, ne. I když mnozí ta slova právě takto vysvětlují. Pokud víme, že Ježíš věřil svému Otci, chápeme, že se právě těmito slovy začal modlit Davídův žalm 22, který vede od přirozeného k nadpřirozenému, od zklamání k velké důvěře.

Zklamání z manžela, z církve, z politiky, z firmy, z vlastních dětí, z nemoci, ba i z nás samých tedy patří k životu a ke každé naší lásce. Toužíme po dokonalosti kolem sebe a v sobě, ale nacházíme ji jen obtížně a vždy jen na krátký čas, protože potom nám to někdo nebo něco pokazí. Příkladně právě když si myslíme, že už ji v něčem máme, zvykneme si, omrzí nás to, co máme, a začneme vidět alespoň ty drobné nedokonalosti, které postupně narůstají. Vzpomínáme na Augustina a na naše nepokojné srdce. Proto

základní modlitba Otče náš, kterou nás učil Ježíš, obsahuje sedm proseb k Bohu, ale jen jeden požadavek na nás – abychom odpouštěli. Odpuštěním překonáváme nedokonalost kolem sebe i v sobě. Je to boj proti omrzelosti životem a současně boj se sebou, abychom usilovali se pro druhé stávat lepšími, než jsme. Je to trvalé úsilí o tu nejlepší verzi našeho vlastního života a současně o pochopení a odpuštění pro úsilí vytvářené našimi blízkými. A láska se stává dospělou tehdy, když dokáže se zklamáním počítat.

Jediným pevným a nadčasovým bodem je tak skutečně dokonalý Bůh sám. Krásně to vyjadřuje text, který lze nalézt jako *Etiketku Matky Terezy*:

*Lidé jsou často nerozumní, iracionální a egocentričtí.
Ale stejně jim odpust.*

*Když jsi laskavý, lidé tě možná obviní ze sobeckosti, postranních úmyslů.
Stejně buď laskavý.*

*Pokud jsi úspěšný, brzy získáš nevěrné přátele a pár skutečných nepřátel.
Stejně buď úspěšný.*

*Když jsi poctivý a upřímný, lidé tě provedou.
Stejně buď poctivý a upřímný.*

*Když celé roky něco buduješ, jiní by to přes noc mohli zničit.
Stejně buduj.*

*Když najdeš vyrovnanost a štěstí, někteří mohou žárlit.
Stejně buď šťastný.*

*Dobro, které jsi dnes vykonal, bude často zapomenuto.
Stejně dělej dobro.*

*Dej to nejlepší, co máš, a nikdy to nebude dost.
Stejně dávej to své nejlepší.*

Při konečné analýze je to mezi tebou a Bohem.

Mezi tebou a jimi to stejně nikdy nebylo.

Martin Kvapilík

Mgr. Ing. Martin Kvapilík FEng.
farní radní farnosti sv. Mořice v Kroměříži

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Paul Glynn: Píseň pro Nagasaki: Příběh konvertity Takašiho Nagaie

Takaši Nagai (1908–1951) je považován za „Gándhiho Japonska“. Byl to lékař a vědec, průkopník radiologie v Japonsku. V mládí konvertoval z ateismu ke křesťanství. Byl jedním z mála přeživších jaderné katastrofy z 9. srpna 1945. Dnes už probíhá proces jeho blahorečení. Předmluvu ke knize napsal slavný japonský autor Šúsaku Endó.
Brož., 368 s., cena 399 Kč

Jan Dobraczyński: Stín Otce

Příběh o Josefovi z Nazaretu

Životní příběh malého chlapce, který několik měsíců před svou smrtí začal u svého lůžka vídat anděly, Pannu Marii i Ježíše, ačkoli ho k víře nikdy nikdo nevedl.
Brož., 192 s., cena 249 Kč

NOTRE DAME A BUDOUCNOST CÍRKVE

Notre Dame byla vzkříšena v celé své nádheře a slávě. Díky Bohu, protože původně byly plány zcela jiné.

Dobře, nějaké lapy se najdou – podivně řešený bronzový minimalistický oltář, který neladí s majestátností katedrály, kovová sedadla, křtitelnice, která nevypadá jako křtitelnice, chórová čepička, která jako by byla vypůjčená od klauna, a podivné kalichy – ale celek se vyznačuje velkou krásou. Důstojné byly i liturgické obřady provázející znovuzrození Notre Dame. Díky nim se věřící povznášejí nad všednost až k nadpřirozenu. Právě to druhé je tolik zapotřebí v naší době, v době, kdy všechno musí být srozumitelné. Latina byla nesrozumitelná a nudná. Posvátné ustoupilo mezilidskému.

Jak však došlo k tomu, co dnes můžeme vidět v církevních kruzích: duhové vlajky, LGTB aktivisté tančící kolem oltáře, druhořadé kapely hrající popové melodie, kázání, která jsou spíše projevem politické korektnosti. Proč to čisté a pravdivé ustoupilo ošklivosti a míněním? Ošklivé budovy, obílené stěny, obrazoborectví a špatně sehraná představení, která se vydávají za liturgii. Byly odstraněny lavice pro klečící a stoličky pro přijímání. Tajemství, posvátno, nadpřirozeno muselo ustoupit horizontální plochosti.

„Berme věci do vlastních rukou“

V Notre Dame jsem viděl úctu k Tradici, slyšel nebeské zpěvy dětí, vycítil hlad po transcendentnu. V centru pozornosti byl opět Kristus. Touhu po tom vidím i u takzvaných nových katolíků, o nichž se více dozvíme za chvíli. Do Říma však zatím nepronikla. Tam se zabývají novým módním slovem synodalita. Pokud se staneme synodálními, církev bude opět přitažlivou, opět bude mít budoucnost, zní neochvějný názor. Kdybychom jen naslouchali světu, pak bude pochopitelně všechno jinak. Vytváří se dojem, jako by pastýři za posledních 2000 let nikdy světu nenaslouchali. Podle mého názoru denně nic jiného nedělají. Člověk se tváří, jako by Duch svatý už 2000 let

Foto: BisdomDenBosch / X.com

spal. Já to vidím zcela jinak. Je to právě duch moderní sekulární doby, kterému lidé propadli. Vedení církve se podobá Démasovi, který opustil Pavla kvůli lásce ke světskému světu. A jako Jidáš, který věřil, že peníze utracené za Ježíše je lepší utratit za chudé. Tohle lichoť dobrému vkusu liberálnějších lidí. Podobají se těm, kteří volali po Barabášovi, aktivistovi, který usiloval o světskou utopii. Hlásají: berme věci do vlastních rukou. Ježíš naproto tomu plnil Otcovu vůli a zvolil si kříž. To se zdálo být selháním, ale právě kříž přinesl vykoupení.

Klerikalismus v praxi

Proč lidé v posledních 60 letech opustili církev? Protože je opustila církev. Církev svedla příslušníky církve na scestí. Ano, říká církev, my se zasazujeme o životní prostředí, o klimatické změny, o rozmanitost, o chudé a podobné věci. A to se zdůrazňuje více než důstojná liturgie, posvátnost, výzvy k obrácení a kladení spásy duši na první místo. Lidé zapomínají, že právě to lidi živí, aby skutečně začali konat skutky milosrdenství. Matka Tereza, Peter Donders, svatý František, otec Damien by nikdy nedělali to, co dělali, kdyby se neživili svátostmi, modlitbou, eucharistickou adorací a růžencem. Ne, nenechali to na politice ani na institu-

cích. Matka Tereza v tom měla jasno: „Pokud se nezmění lidé, nezmění se ani struktury.“ Církev od šedesátých let minulého století víru banalizovala, přestala pojmenovávat její podstatu a nikde nenapravuje odchylky. Podívejte se na zneužívání liturgie, které se rozmohlo. Při biřmováních mě pravidelně terorizují sbory zpívající výhradně písně z hitparády Top 2000. Jednou jsem zažil sbor doprovázený ohlušující kapelou zpívající pouze písně Bruce Springsteena. K obětování zahráli píseň *Because the Night Belongs to Lovers*. Na konci mše svaté jsem s jistotou věděl: tyhle biřmovance už v kostele nikdy neuvidíme. Při zase jiném biřmování (v Nijmegenu) kněz odmítl přijímání biřmovanci, který chtěl přijímat do úst. Je to vlastně velmi klerikalistické: tento kněz si vytváří vlastní pravidla a vnucuje je věřícím.

To je problém církve od druhého vatikánského koncilu: církev neučí to, co učí evangelium. Bojíme se hlásat katolické názory. Který farář ještě mluví o spásě duší, o posledních věcech člověka, o odpuštění hříchů? Spíše se od toho distancujeme. Omlouváme se za osamocené kolegu, který stojí před potratovou klinikou a modlí se. Stojíme za rozhodnutím rady jedné římskokatolické školy (Limburg), která odeprala sestřám

přístup do školy, protože tyto sestry při pojednávání o svátosti manželství zmínily pouze jedinou alternativu: muž/žena. Není divu, že církev zaniká. Co vlastně ještě zastáváme? Papež zakazuje tradiční latinskou mši svatou v Chartres a Notre Dame a ve stejném týdnu zařazuje do programu Svatého roku pouhý LGTB. Jistě tolik usilujeme o „svobodu, radost“, ale v praxi se zdá, že to spíše ústí do zhýřlosti a nespokojenosti. Potřebujeme normy a hodnoty, které jsou nám společné. Odkud je máme vzít? Normy a hodnoty, které platí pro všechny a po všechny časy. Ano, existuje něco jako TA pravda, která platí pro všechny. A ano, můžeme ji poznat. Věděli to už Sokrates, Platón a Aristoteles. Tento přirozený zákon má nadpřirozený původ, o němž sekulární svět nemá žádné znalosti.

Plochá liturgie

Co se stalo po druhém vatikánském koncilu? Vstoupili jsme do dialogu se světem. To není samo o sobě nic nerozumného. Ale co se skutečně stalo? Pravda katolické víry byla uzávorkována, aby se mohlo vstoupit do rozhovoru s modernitou. To nakonec vedlo k plnému přijetí sekulárního světa. Církev se světu tak moc snažila ukázat, že je relevantní, že zcela ztratila svou identitu. Došla k závěru, že Duch svatý působí ve světském světě stejně, nebo dokonce více než v samotné církvi. Někdo šel dokonce tak daleko, že zlehčoval, nebo dokonce popíral nadčasové pravdy Církve. Říkalo se, že jsou to pouhé fantazie tomistů a dalších zastaralých teologů. To se promítlo do zcela horizontálního výkladu evangelia. Metafyzika byla zavržena, veškerý důraz byl kladen na společenství. Důsledkem byla plochá liturgie, v níž hřích a odpuštění už nemají místo. Vina padala na jiné. Bylo na strukturách, aby se změnily. *Z mea culpa* se stala *tua culpa*, protože já jsem v pořádku, já za to nemohu. Posvátný charakter se stal nepoznatelným. Přestalo se věřit v *realis presentia* (skutečnou přítomnost Krista v chlebu a víně). Stala se symbolem, ničím víc. Tvrdilo se, že přítomnost Ježíše je v nás, nikoliv v chlebu a vínu. Eucharistie se degradovala na obyčejné jídlo. Proto se dnes zve každý, aby přijal hostii, kterou podává kdejaký

Foto: © Dominik Novak / Člověk a Víra

Venca s Máňou v upnutých džínách. Samozřejmě ne vkleče a do úst – vždyť je to jen „symbol“. Ježíš přece také sedával u stolu s hříšníky, nebo snad ne? (No, ne. Při Poslední večeři byli přítomni pouze apoštolové. Ježíš tuto Poslední večeři výslovně spojil s obětí na kříži, která měla přijít následující den.) Proč tedy vlastně ještě slavit pouze mše svaté, když můžeme klidně nabídnout bohoslužby slova? Venca s Máňou to přece zvládnou skvěle.

Mělo by jít o sociální spravedlnost, o výařovny, o akci. Ano, především o akci. Stavíme se proti diskriminaci a rasismu, účastníme se společenské debaty o klimatických změnách. Jsme samozřejmě inkluzivní a různorodí a vyvěšujeme duhovou vlajku. O potratech, eutanazii a mrzačení transsexuálů samozřejmě nemluvíme. Rozdíl mezi posvátným a profánním zcela zmizel.

Rehabilitace posvátna

Zejména mladí lidé to neomylně vycítili a hlasovali nohama. Pokud je liturgie nesourodým zmatkem, pokud nejste vyzváni, abyste žili svůj život jinak, kde odpuštění a hřích jsou zakázaná slova, co tam máte dělat? Klíčem je dobrá liturgie, jasnost a srdečnost. Mladí lidé hledají odpovědi na otázky. A my je máme. Rozumné odpovědi. *Fides quaerens intellectum* [Víra, jež hledá porozumění, pozn. red.], pamatujete? To, co musí církev udělat, je znovu zdůraznit posvátno jako něco odlišného, něco vyššího řádu. Proto máme posvátná místa, posvátnou liturgii, posvěcené budovy určené pouze k bohoslužbě a zbožnosti. Proto máme

v liturgii posvátný jazyk, který je třeba odlišit od každodenního jazyka. Mimochodem, ignorování nadpřirozena jde také na úkor toho, že se přirozené redukuje na plochý bezvýznamný obsah. Vymizení náboženství ze společnosti jde také na úkor světského. Koho zajímá náboženství zbavené posvátna? Nikoho. Je to prostě nuda. Plochá liturgie je jen špatná divadelní hra s podivným scénářem v podání druhořadých herců. Není divu, že mladé lidi, kteří touží po smyslu, po odpuštění, po pravdě, *Laudato Si, Fides Supplicans* a synodalita vůbec nezajímají. Farnosti a diecéze, které si myslí, že na nich mají zájem, mladé lidi nepřitahují. Kde je najdete: ve farnostech, kde je vše jednoduše tradiční, kde mše je stále mší, kde se zdůrazňuje posvátno, kde je liturgie jasně odlišena od světského. Tam objevíte něco, co jste předtím nevěděli. Je to pohyb směrem ke krásě, pravdě, posvátnosti, k zbožnosti, k místům, kde se nabízí svátost zpovědi, kde se modlí růženec. Tam vidím rodiny, tam vidím mladé lidi, tam vidím budoucnost církve. Vypadá to dobře.

Mons. Robert Mutsaerts

Mons. Robert Mutsaerts
pomocný biskup diecéze s-Hertogenbosch

MŮJ OTEC MI DÁVÁ CHLÉB – II. ČÁST

Pokračování z předchozího čísla.

„Tyhle kameny v chléb neproměním“

Na začátku byl můj boj s pokušením opravdu tvrdý a neustálý. Nikdy předtím jsem s chtíčem opravdu nebojovala, ale teď ano. Upřímně jsem si myslela, že to nezvládnou a mé odhodlání jít jinou cestou bylo to tam. V zoufalství jsem rozjímala o Ježíši a Jeho pokušeních na poušti. Uvažovala jsem o tom, jak Ježíš po čtyřiceti dnech oprávněně pociťoval hlad, nicméně svou moc k uspokojení svých potřeb nevyužil ke zlému. Odmítl proměnit kameny v chléb. A právě poté, co odolal Satanovým nabídkám, přišli andělé a obsluhovali Je. Často jsem si to připomínala. Všechno to bylo čerstvé, když mi poštou přišlo největší pokušení – přání od mé bývalé přítelkyně. Samozřejmě, že se chtěla vrátit. „Kopou do mě, když jsem úplně na dně,“ řekla jsem tehdy kamarádovi: „Snažím se následovat Krista a tohle je jediná žena, které nedokážu odolat, prostě za ní půjdu,“ nakonec jsem svůj monolog zakončila slovy: „Ale já to neudělám. Tyhle kameny v chléb neproměním.“ A jak jsem se rozhodla, tak jsem i udělala. A když jsem ta slova vyslovila, zaklapla jsem přání. Otevřela jsem jej před tím totiž tak rychle, že jsem nevěnovala pozornost tomu, co bylo na přední straně. Na přední straně byl jediný obraz – hromada kamenů zblízka. A na zadní straně bylo napsáno: „Kameny na pláži.“ Boží znamení nemohlo být jasnější: vím, že máš hlad, ale tohle není chléb. Můj hlad byl oprávněný, ale jeho ukojení prostřednictvím vztahu mezi osobami stejného pohlaví nikoli. Měla jsem důvěřovat Bohu a čekat, že mi dá chléb ve svůj čas. Koneckonců, byl to Ježíš, kdo řekl: což by někdo z vás dal svému synu kámen, když ho prosí o chléb? Kameny nejsou ani výživné, ani určené k trávení. Sexuální vztahy mezi osobami stejného pohlaví nejsou ani sjednocující, ani se doplňující a nikdy nemohou být plodné. Měla jsem sexuální touhy po věcech, které nemohly naplnit Boží záměr

Foto: Michael Bujnovský / Člověk a Vír

s mým ženským tělem. Stejně jako jsem nebyla stvořena ke konzumaci kamenů, nebyla jsem stvořena pro vztahy mezi osobami stejného pohlaví. Bůh mě nestvořil jako lesbu. Navzdory mé přitažlivosti ke stejnému pohlaví nejsem nějakou třetí kategorií člověka, vždyť ani mé tělo a reprodukční systém nejsou uspořádány jinak. Můj Otec neřekl, že mi v mé sexualitě budou kameny sloužit jako chléb. Neohýbá kvůli mně přirozený zákon, ale pomáhá mi žít v souladu s ním. Bůh mě požádal, abych Mu důvěřovala, protože je dobrý a jen v rámci Jeho vůle mohu vzkvétat a být svobodná.

Politické zneužití homosexuality

Během vysokoškolského studia jsem našla evangelikální církev a byla jsem obdarována duchovně zralými doprovázejícími, kteří se za mě modlili. Když zjistili, že jsem se identifikovala jako lesba a stále prožívám přitažlivost ke stejnému pohlaví, nikdy o mě jako o lesbě nemluvili. Nikdy neřekli: „Amy je lesba.“ Jak o nás mluví Dobrý pastýř? Volá nás jménem. A oni dělali totéž. Více než deset let mě opečovávali svým přátelstvím a modlitbami. Dozrávala jsem v učednictví a potvrdovali mou identitu v Kristu, pomáhali mi vstát po každém pádu a na každém kroku mi ukazovali na Ježíše. S těmito úžasnými doprovázejícími jsem stále ve společenství a dodnes se za mě modlí.

V průběhu zmíněných deseti let se moje přitažlivost k ženám skutečně snížila. Po třicítce jsem dokonce začal prožívat přitažlivost k mužům. Nikdy jsem o žádný vztah s mužem neusilovala ani ho neočekávala: moje orientace se mi zdála pevně daná a společnost mě vedla k přesvědčení, že jde o vlastnost, která se nikdy nemění. Později jsem se dozvěděla, jak moc bylo vyprávění o neměnnosti politicky zneužito. Hlavní organizace za práva homosexuálů vedly účinnou kampaň, aby popřely možnost změny a vytvořily společenské normy, které transformaci bránily. Navzdory jejich úsilí zůstává lidská sexualita proměnlivá. Možnost změny vlastních tužeb je reálná a nespočetné studie a svědectví tuto pravdu dokazují.

K mému překvapení jsem se v sedmatřiceti letech vdala a narodily se mi dvě děti. Kdybych však zůstala svobodná, jak jsem si vždycky myslela, byla bych více než spokojená. Vybrala jsem si Ježíše a skutečně, On sám stačí. Moje radost a životní naplnění nepochází z mé sexuality ani z mého manželského stavu, ale z mého Stvořitele a z toho, že žiji v souladu s Jeho vůlí. Jak jsem již napsala dříve, jsem velmi vděčná, že existuje zájem o větší pastorační doprovázení těch, kteří se potýkají se svou sexualitou. Jsem však vážně znepokojena těmi, kteří na tento boj reagují tím, že se zasazují o kapitulaci před hříchem. Příliš mnoho lidí je jmé-

Foto: Jana Chadimová / Člověk a Víra

nu přijetí a začlenění hlásá, že křesťanské morální učení se po tisíciletí nějak míjí účinkem. Skutečnost je taková, že Boží přikázání jsou darem lásky a Bůh zakazuje pouze to, co nám škodí. Co motivuje tento katastrofální kompromis v něčem, co je nejen dosvědčeno v celém církevním učení, ale také deklarováno v teologii těla? Snad největším faktorem je falešný soucit a zavádějící (a nesprávně pojmenované) milosrdenství.

Naše těla k tomu nebyla stvořena

Již po desetiletí je známo, že osoby, které se identifikují jako sexuální menšiny, trpí negativními rozdíly v duševním a fyzickém zdraví ve srovnání s heterosexuály. Obětím beránkem těchto rozdílů byla dlouho zátěž „menšinového stresu“ pramenící z odmítání ze strany společnosti i z nesouhlasu církve. Náš soucit s trpícími nás ale svádí na scestí. „Stačí, aby byly vztahy osob stejného pohlaví normalizovány a vše bude v pořádku. Pokud jim poskytneme dostatek utvrzení a přijetí, tito lidé už nebudou trpět.“ Pravdou je, že rekordně vysoká společenská akceptace, legalizace manželství osob stejného pohlaví a masivní kulturní přesun moci tyto rozdíly nezmírnil, jak ukazuje jedna studie za druhou. Spolu s údaji z Nizozemska, které jako první země na světě legalizovalo manželství osob stejného pohlaví, vypovídají nedávné populační studie v USA o tomtéž: rostoucí společenská afirmace neodstraňuje rozdíly v duševním a fyzickém zdraví mezi heterosexuály a těmi, kteří se identifikují jako

lesby nebo gayové. V Austrálii přinesly čtyři vlny populačních průzkumů mladých žen v roce 2010 podobné výsledky. Autoři vyjádřili své zděšení a překvapení nad tím, že navzdory tomu, že studie byla provedena v době, kdy „akceptace sexuality osob stejného pohlaví byla relativně vysoká“, data ukázala, že „přijetí neheterosexuální identity bylo stále spojeno s velkým a významným zvýšením psychických potíží“. Během tří desetiletí napříč třemi generacemi na třech různých kontinentech nedošlo k žádné měřitelné změně. Proč? Protože existuje „zákon vepsaný do srdce“, přirozený zákon a alternativní sexuální chování tento zákon porušuje. Naše těla k tomu nebyla stvořena, a proto jsme k tomu nebyli stvořeni ani my. Technologický a politický „pokrok“ může nabídnout nová práva. Ani jedno však nemůže změnit prostou realitu škodlivosti a neplodnosti neheterosexuálního sexu. Když jsou s touto pravdou konfrontováni, mnoho pokrokářů – v církvi i mimo ni – se ve svých omylech jen utvrdí. Australští vědci navrhují, že zmírnění potíží bude vyžadovat „reformu heteronormativních společenských struktur“ a „demontáž společenských struktur, které tyto rozdíly nadále vytvářejí“, aby „bylo podpořeno duševní zdraví a wellbeing mladých žen“.

Není to doprovázení, ale opouštění

Boží stvořený řád a plán však není utlačovatelskou „společenskou strukturou“ vytvořenou lidskýma rukama. Ti, kdo chtějí změnit křesťanské učení, aby zmír-

nili trápení osob identifikujících se jako LGBTQ+, se přizpůsobují této světské moudrosti. Aby tak učinili, nemají jinou možnost než se vzepřít Bohu a pokusit se rozbít samotnou realitu. Tím jsou odsouzeni k neúspěchu a prohlubují právě to utrpení, které podle svých slov chtějí léčit. A co teď potřebujeme? Potřebujeme LGBTQ+ osoby milosrdně přijímat, ale zároveň zůstat v pravdě ohledně toho, kým je člověk, a ohledně lidské sexuality. Věrní pastýři, kněží a církevní hierarchové: potvrzování chování osob stejného pohlaví a falešných sexuálních identit není doprovázením, ale opouštěním. Skutečná pastorační péče o osoby identifikující se jako LGBTQ+ spočívá v tom, že se s nimi setkáme tam, kde jsou, milujeme je a přijímáme a doprovázíme je k Ježíši, který je plný milosti a pravdy. Pamatujte, že nabízíte chléb uprostřed kamenů. Což by někdo z vás dal svému synu kámen, když ho prosí o chléb? Dobrý otec nedá svému dítěti kámen. Dobrý otec dává chléb. Prosím vás, abyste jako pastýři Jeho stáda dělali totéž.

Amy Hamilton

Amy E. Hamiltonová, Ph.D., je výzkumnou pracovník na Texaské univerzitě v Austinu a spolupracovnicí Nestí Center for Faith & Culture – University of St. Thomas. Dr. Hamiltonová byla stipendistkou Fulbrightovy nadace a členkou Rady pro výzkum sexuality v oblasti sociálních věd. Ve své disertační práci se zaměřila na životní příběhy křesťanů, kteří zažili konflikt se svou duchovní a sexuální identitou. Studuje a píše o tématech souvisejících s manželstvím, vírou, genderem a sexualitou. Její práci najdete na adrese amyhamilton.org. Část této eseje vyšla v nedávno vydané (září 2024) knize *Lived Experience and the Search for Truth: Revisiting Catholic Sexual Morality (Žitá zkušenost a hledání pravdy: Přehodnocení katolické sexuální morálky)*.

VĚDĚLI JSTE, ŽE KAŽDÝ DEN V TÝDNU MÁ SVŮJ DUCHOVNÍ SMYSL?

Katolická církev, aby pomohla věřícím vytrvat v křesťanském životě, přidělila každému dni v týdnu zvláštní zbožný účel.

Neděle

Tento den byl vždy zasvěcen Pánu, jak říká Bible (Ex 20,8–9) a připomíná třetí přikázání („Pomni, abys den sváteční světil.“).

Pondělí

V raném středověku bylo pondělí zasvěceno zvláštnímu uctívání Božího Syna, později však bylo zasvěceno Duchu svatému, aby se prosilo o jeho pomoc na začátku týdne.

Dále je pondělí v rámci svobodné a dobrovolné pobožnosti, kterou církev schvaluje, aniž by ji předepisovala, zasvěceno modlitbě za duše v očistci. Spojení pondělí s modlitbami za duše v očistci není oficiálně ustanoveno v liturgickém kalendáři katolické církve, ale vychází z lidové zbožnosti a tradic.

Úterý

Úterý je obecně zasvěceno uctívání andělů a zvláště anděla strážného. Inspiraci pro modlitbu k andělu strážnému najdete zde¹.

Středa

Středa je dnem pobožnosti ke cti svatého Josefa a k získání milosti dobré smrti, jelikož svatému Josefovi náleží právě patronát nad umírajícími.

¹ Modlitba k andělu strážnému:

Anděle Boží, který jsi mým strážcem, / osvěćuj, ochraňuj a říd a ved mě, / kterého ti svěřil nebeský Otec. / Amen.

Anděle Boží, strážce můj, / rač vždycky být ochránce můj: / mě vždycky ved a napravuj, / ke všemu dobrému mě vzbuzuj.

Ctnostem svatým mě vyućuj, / ať jsem tak živ, jak chce Bůh můj. / Tělo, svět, ďábla přemáhám, / na tvá vnuknutí pozor dávám.

A tak s tebou ve spojení / ať vytrvám do skonání, / po smrti pak v nebi věčně / chválím Boha ustavičně. / Amen.

Foto: © Vladimír Šimko / Člověk a Víra

Čtvrtek

Čtvrtek je naopak eucharistický, připomíná nám, že Syn Boží ustanovil ve čtvrtek svátost eucharistie (poslední večeře), v níž odkazuje lidskému pokolení navždy své tělo a krev, abychom je jedli a pili.

Pátek

Každý pátek je podle tradice zasvěcen umučení Krista a připomíná nám, že v tyto dny církev vybízí ke zdrženlivosti a pokání. Podle kánonu 1251 *Kodexu kanonického práva* se totiž „každý pátek, pokud se nekryje se slavností, má zachovávat zdrženlivost od masa nebo jiného jídla, kterou určí biskupská konference; půst a zdrženlivost se mají dodržovat na Popeleční středu a Velký pátek“.

Může být zvykem přidat ke zdrženlivosti v tento den ve tři hodiny odpoledne recitaci pěti Otčenášů a pěti Zdravasů na počest pěti ran Ježíše Krista.

Sobota

Sobota byla po mnoho staletí stejným svátkem jako neděle, a to z několika důvodů. Především k uctění odpočinku Páně po stvoření a k připomenutí, že Ježíš si často vybíral sobotní den, aby konal uzdravení a zázraky a aby chodil kázat do synagog.

Ředitel Katolické encyklopedie José

Gálvez Krüger upozornil, že v dějinách „od dob francouzské revoluce probíhá programový proces odkřesťanštění společnosti. Protože francouzská revoluce, ačkoli se často vykládá jako čas pokroku a připomenutí lidských práv, není nic jiného než protikřesťanské a vražedné hnutí.“ Dodal, že všechny revoluce na světě probíhaly podle stejného vzoru.

„První, co je dle tohoto vzoru třeba udělat, je odstranit Boha z každodenního života obyčejného člověka.“ Podle Gálveze Krügera je to patrné z toho, jak se na mnoha místech „odmítá kalendář svatých, zasvěcení každého dne určitému vzoru ctnosti a svatosti“. Dále se to projevuje „v zákazu zpřítomňování víry a jejího veřejného vyznávání, tj. procesí, veřejného slavení náboženských svátků a nošení náboženských symbolů“.

Podle ředitele Krügera je nutné „znovu pokřesťanit společnost, počínaje skromností v oblékání až po vybavení domácnosti (mít doma svícenou vodu nebo třeba obrázek Panny Marie)“. Vybídl také společnost, aby věnovala zvláštní pozornost kalendáři katolických světců, protože „každý den je zasvěcen člověku, který může být vzorem ctnosti a svatosti“.

cirkev.cz, Aciprensa

Syrští křesťané mají obavy z nového režimu

Modlitbami a protesty se věřící snaží interpretovat sliby nově nastupujícího islamistického vedení země.

„Maria“ (vzhledem k politické situaci raději používáme pseudonym) dlouhá léta příliš nepřemýšlela o tom, jak se obléká nebo jak zdraví své kolegy. Jako křesťanka a dlouholetá státní zaměstnankyně si nezakrývala hlavu a nosila oděv v západním stylu. Svě spolupracovníky zdravila slovy *sabáh-al-chajr*, což v arabštině znamená *dobré ráno*. Vládní moci se však nyní chopila aliance povstaleckých sil, z nichž některé jsou napojeny na džihádistské skupiny. Noví vůdci v Damašku opakovaně tvrdí, že křesťané, z nichž někteří se spojili s Asadovým režimem, nejsou terčem pronásledování ani vysídlování. Přesto se některé aspekty Mariina pracovního života již začaly měnit. Nedávno nový šéf jejího oddělení oznámil, že spolupracovníci se nyní budou zdravít slovy *salam alejkum*, což arabsky znamená *pokoj s tebou*. To je běžný pozdrav mezi věřícími muslimy. Maria přemýšlí, zda postupně přijdou další změny – že příští týden, měsíc nebo rok bude muset nosit hidžáb. Možná je požadavek na zavedení nového pozdravu dobré znamení. Vzhledem k tomu, že mnoho radikálních muslimů si odmítá vyměňovat přání pokoje s nevěřícími, nový šéf možná nabízí Marii tradiční náboženské zdvořilosti. Nový režim může být islámský, ale může být také vstřícný. Možná.

Některá gesta mohou mít velký význam. Nová vláda vyhlásila 25. a 26. prosinec státními svátky. Zhruba 125 kilometrů severně od Damašku, ve městě Sukajlabíja, kde žijí převážně křesťané, dva dny před svátky zapálily osoby v černých kuklách vánoční strom. Následujícího dne nové místní orgány slíbily, že místo ohořelého stromu obstarají nový. V hlavním městě Damašku vyvěsili obyvatelé křesťanské čtvrti Bab Šarkí kurzívou psaný neonový nápis *Veselé Vánoce*. Stejně jako v předchozích letech rozmístili vánoční stromky na „ulici zvané Příma“ (Sk 9,11), tedy na místě, které po staletí připomíná Pavlovo obrácení. Stovky křesťanů, znepokojených podpalováním vánočních stromků, však na Štědrý den zaplnily ulice Bab Šarkí s kříži a syrskými vlajkami. Někteří volali: „Požadujeme práva křesťanů!“

Jaká práva to jsou? Pastor „Bassem“, který stojí v čele evangelikálního sboru v Aleppu na severu Sýrie, sledoval video, na němž povstalci vnikli do kostela v Latakíji, město na pobřeží Středozemního moře, které bylo rovněž Asadovou baštou. Slíbili křesťanům dobré zacházení, ale Bassem se ptá, jak si má vykládat častá prohlášení o náboženské toleranci. Islámské právo, poznamenal Bassem, tradičně

ujišťuje „lid knihy“ – křesťany a židy – o jejich místě v muslimské společnosti. Podle Bassema se však za takovými prohlášeními skrývá postoj náboženské nadřazenosti: Platí tu naše pravidla, ale vám se nic nestane. Možná. Zamýšlí se však nad tím, že když povstalci v listopadu a na začátku prosince postupovali, střet mezi bojovníky a armádou mohl snadno vyústit v násilný konflikt. Když povstalecké síly postupovaly na předměstí Aleppa, Bassem shromáždil ve svém sboru asi 150 lidí k modlitebnímu setkání. Podobně se sešly i další sbory z jeho evangelikální sítě po celé Sýrii a modlili se za to, „aby nedošlo ke krveprolití“.

Důsledná rétorika nové syrské vlády o toleranci vyvolává u některých analytiků otázky: nejedná se jen o snahu uklidnit nervózní mezinárodní publikum? Po prvních týdnech relativního klidu zrušily Spojené státy odměnu 10 milionů dolarů vypsanou na nového vůdce Ahmeda al-Šaraa, který dříve působil v al-Káidě. Prozatím však ponechaly v platnosti ekonomické sankce zavedené proti předchozímu režimu.

Jayson Casper
Christianity Today
Přeložil Pavel Štíčka

Znovu zakusit Desatero přikázání (3/5)

7. – 9. 2. 2025

V katolické Církvi probíhá Jubilejní rok 2025, ve kterém budeme moci významně přispět k obnově atmosféry naděje a důvěry jako znamení obnoveného a naléhavého znovuzrození. Bůh nám dal Desatero přikázání, abychom v tomto světě měli řád a mír. Kromě promluv na 4. a 5. přikázání desatera zažijeme společně bohoslužby, ponoříme se do adorace NSO, růžence a Písma, účastníme se modlitby breviáře a korunky, ale také strávíme příjemné chvíle při přípravě pokrmů, samotného stolování a večerní posezení. Je možné přespat nebo dojíždět.

www.boziden.cz/events/znovu-zakusit-desatero-3/

mh

MOUNT HOSÍN

**HOSÍNSKÁ
ŠKOLA MODLITBY**

**ZNOVU ZAKUSIT MODLITBU
KAŽDÝ MĚSÍC JINAK**

Informace a přihlášky na
www.mounthosin.cz/akce

DUCHOVNÍ OBNOVY VEDE
P. Tomas van Zavrel

NEDĚLNÍ CHVILKA NENÁVISTI

„Každoročně na svátek svaté rodiny opakuji varování, abychom v kulturních válkách za rodinu, pochody za život, za rodinné hodnoty, nepřehlédli lidskou situaci a důstojnost těch, kteří rodinu a děti z nejrůznějších důvodů nemají. Ti, jejichž manželství se rozpadla, ti kteří byli opuštěni svými partnery, ti, kteří mají jinou sexuální orientaci a přesto mají přirozenou potřebu partnerství a intimity. [...] my nesmíme dopustit, aby se mezi námi cítili jako lidé nižší kategorie...“ procítěně deklamuje Mons. Tomáš Halík a tu a tam pozdvihne oči v sloup.

Martin Schongauer: Svatá rodina (cca 1480-1490)

Kázání zaznělo v poklidný vánoční čas na svátek svaté rodiny v neděli ráno na TV Noe. A já si nepřestávám lámat hlavu proč. Proč lidi, kterým není lhostejný osud nenarozených dětí, tak leží P. Halíkovi v žaludku? Jak se mu vůbec problematika umělých potratů dostala do kázání na svátek svaté rodiny? Je pravda, že na ty pochody hojně jezdí rodiny s více dětmi, povětšinou katolíci. O ty se mimochodem ve svém „kázání“ nepěkně otřel též a opět svým osobitým, nonšalantně urážlivým způsobem. Tuto aktuální narážku nelze považovat ani za přeřek či nedopatření. Stalo se to už vícekrát. Třeba v článku staršího data nazval tyto lidi „fanatiky, fundamentalisty a farizeji“.

Uměl by někdo normálně uvažující vysvětlit, jakým způsobem lidé zastávající se nenarozených dětí sahají na „důstojnost těch, kteří rodinu a děti z nejrůznějších důvodů nemají“? Pokud to někdo

dělá, je to člověk buď zlý, nebo nějak zraněný, a je úplně jedno, jestli je *pro-life*, nebo *pro-choice*. Pokud je katolík, měl by rychle utíkat ke zpovědi. Jakou *vogonskou*¹ logikou dospějete k názoru, že ti, co pomáhají ženám nuceným k potratu, současně ubližují gayům? Můžu se zeptat jak? A jestliže se někdo z nich nedej Bůh třeba domnívá, že „manželství pro všechny“ není úplně dobrý nápad – a co má být? Necítíte ten rozdíl? Na jedné straně někdo, říkejme jí třeba Anča, z nějakých důvodů nechce, aby dva muži vstupovali do manželství. Naproti tomu Pepa nemá problém s tím, když se prokazatelně živé bytosti dávají legálně usmrtit. Přesto ze slov P. Halíka plyne, že Anča je ohrožením jakýchsi hodnot, demokracie, plurality a čert ví čeho ještě. Pepa je hodnotový liberál a demokrat. Za loňský rok se takto hodnotově demokraticky nenarodilo zhruba 15 000 dětí, a to převážně z důvodů sociálních, nikoli zdravotních. Když se jich ale zastanete, je to jen „zbytečné rozdmýchávání kulturních válek“.

Neúcta k nenarozenému životu je plodem celých desetiletí mravenčí ideologické práce řady pokrokových intelektuálů a takyfilozofů, vědců a eugeniků, teologů i hereček, novinářů a aktivistů, lékařů a politiků. Jejich činorodá píle vyústila v úspěšný pochod legislativa-

mi a srdci i hlavami lidí téměř po celém světě. Často za tím byly důvody humanitární, viděli bídu mnohodětných rodin a společnost, jež fatálně selhává v pomoci jim. Paradoxně to však vedlo k naprosté dehumanizaci nejbezbrannějších. K naprostému zbanálení zla a vzniku této vyšínuté logiky. Znáte to, cesta do pekel... Jejich zásluhou vzniklo do současnosti takové společenské klima, v němž vyslovit se proti umělým potratům vás společensky znemožní. To ale není tak strašné. Mnohem strašlivější je, že tito lidé generacím žen vmlouvali a stále vmlouvají, že „nechat si to vzít“ není o moc horší než nechat si vytrhnout zub. Že jde o lékařskou péči, „reprodukční práva“ či jedno z možných, hodnotově neutrálních řešení více či méně složité životní situace. Obětí jsou pak ty děti, jejich matky, celé rodiny a nakonec i celá společnost.

Ty ženy není správné soudit. Jedeme v tom všichni. Je to záležitost celé společnosti. Rádo se přeci říkává, že úroveň společnosti se pozná podle toho, jak se dokáže postarat o své nejslabší. Hezký výrok, ale k ničemu nezavazuje. Není dobré soudit, je třeba pomáhat. Koho je ale třeba soudit a odsuzovat, jsou tito lidé, kteří přispěli a nadále přispívají k takovému mravnímu klimatu.

Jan Šindelka

Jan Šindelka
farní knihovnick

1 Pojem jsem si vypůjčil z románu Douglase Adamse Stopařův průvodce po galaxii. Jde o název bytostí zvaných Vogoni, jejichž poezie je třetí nejhorší ve vesmíru. Zde pro představu uvádíme ukázkou z tzv. vogonské poezie: „Ó fretná chrochtobuznosti! / Tvé mikturace jsou mi / Co zprudlé žvastopunksery na plzné včele / Škvrrrk, já zapřísahám tě svými frúníci mi kvrdlovrzy / A krákorně zafras mě svými scvrknuvšími patlocaráty / nebo tě roztrhám na fidloprčíčky svým frkodrtákem, / tak bacha na to!“

KDE JE VZÁJEMNÁ LÁSKA, TAM JE I ON

Za biskupem Hučkem

Dne 14. ledna 2025 zemřel ve věku nedožitých 77 let apoštolský exarcha řeckokatolické církve v České republice biskup Ladislav Hučko. Otec biskup byl dlouholetým inspirátorem našeho časopisu a v letech 2018 až 2021 také aktivním teologickým poradcem (cenzorem). K číslu 23/2024, které vyšlo na slavnost Neposkvrněného početí Panny Marie přispěl vynikajícím textem na téma, kterým se intenzivně zabýval, a sice téma rozdílu mezi rovností a stejností. Pojmenoval mnohá nebezpečí a totalitní potenciál diktátu stejnosti, který je tak charakteristický pro naše časy. Mimo jiné napsal:

„V praxi dnešní svět převážně uvažuje jen se dvěma rozdělovacími rozměry: oni a my, dobří a zlí, chytří a hloupí, praví a leví... kde jeden ‚rozměr‘ vylučuje (eliminuje) druhý... Vznikají spory na nejnižší úrovni a války na světové úrovni... Třetí prvek (rozměr), který je může rozlišit, ale i spojit, je spravedlivá vzájemná dohoda, kdy každá ze dvou stran se ochotně zúčastní na společném hledání pravdy i za cenu velkých obětí. Tím se vloží do procesu třetí prvek založený na pochopení druhé strany, které je možné jen v lásce. Nežůstane prostor pro kompromisy a může se nenásilně jít proti proudu. Je zřejmé, že to zpočátku narazí na velký odpor: bude se argumentovat, že je naší povinností prosazovat své myšlenky, o kterých jsme nesprávně přesvědčeni, že jsou naše, ale ve skutečnosti jsou Boží, máme od něj jen poslání, které věrně chceme splnit... Takže jak je to vlastně? V tomto světle se začne více ozřejmovat situace, ve které se při svém vtělení nacházel náš Pán. Příkázání lásky k Bohu a k bližním se spojuje v jeho příkázání vzájemné lásky. To je Ježíšovo vlastní příkázání: ‚Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte vy.‘ (Jn 13,34) To je jeho ‚třetí‘ prvek. ‚Kde jsou dva nebo tři v mém jménu, tam i já.‘ Kde je vzájemná láska, tam je i On, jako ten, který spojuje, jako ‚třetí prvek‘. Věříme ještě Bohu (nejen v jeho

Foto Petr Synek / Člověk a Vira

existenci!)? Křesťané vyznávající Boha – Trojici by to měli jasně chápat a chovat se jinak, než jak se obvykle chovají ostatní lidé. Máme se v lásce, dobrovolně, a nejen z povinnosti obětovat pro druhé, jak nám to ukázal Kristus a dává nám k tomu milost a odpuštění.“

V době jeho aktivního přispívání do našeho časopisu psal také rubriku *Slovo biskupa*. Vždy bylo nejen duchovní inspirací, ale také pobídkou k větší svatosti v běžných každodenních rutinách a podmínkách, které všichni zažíváme. V jednom z čísel v roce 2019 čtenářům napsal: „Sebezapření. Tento druh askeze se v současnosti (ale, žel, ani v minulosti, až na výjimky) moc nepěstuje a spíše mnoho odpuzuje. Svět se řídí zásadou: Co jsem si dnes odepřel, o to jsem přišel navždy. Proto *carpe diem*, využij čas, a co máš na tomto světě k dispozici, abys o to nepřišel. Touto zásadou se řídí dnes (a také v minulosti se řídilo) mnoho lidí, především ti, kteří nepřipouštějí věčnou perspektivu. Pro ty všechno začíná a končí tady. Kdybychom se jich ale dnes zeptali, jestli je to učinilo šťastnými, jsem

přesvědčen, že ani jeden z nich by nakonec plně s tím nesouhlasil a často vyjádří hluboké zklamání nad tím, co prožili. Chyba je často i v tom, že nikdo jim neukázal pravý vzor šťastného života, který i v chudobě, nemoci, ponížení je možné prožívat. Pravý vzor a cestu nám ukázal Ježíš Kristus a pak mnozí světcí v průběhu celých dějin až do dnešních dnů.“

Requiescat in pace.

Zdeňka Rybová

Zdeňka Rybová
šéfredaktorka RC Monitor

LÉK NA SAMOTU

Je po půlnoci. Čas na myšlenky přesahující běh všedního dne. Tak třeba pokud věříte, že historie je příběhem pokroku, ale pouze tehdy, když „ti dobří“ přemohou „ty špatné“, pak je jasné, že pokud chcete pomoci přinést „pokrok“, musíte rozdrtit „ty špatné“, kteří mu stále stojí v cestě. Pro ty, kdo předpokládali, že křesťanství bude nahrazeno osvícenským rozumem, je jeho trvajících vliv frustrující a jeho přetrvávající vliv odporný. Nedávno mi mladá matka řekla, že když lidem řekne, že je katolička, někteří se jí ptají, jak může být tak hloupá. Zdvořilost očividně není nutná. Další věc, na kterou nás postmoderní teoretici upozorňovali, jsou binární opozice, které znevýhodňují a utlačují jednu stranu. Mezi běžné příklady patří muž/žena nebo přítomnost/nepřítomnost. K tomuto seznamu bychom mohli přidat: rozum/víra; věda/teologie; progresivní/konzervativní. Jakmile se lidé ztratí v sebespravedlivějším příběhu, který přijímají jako „vědecký“ nebo jako „směr, kterým dějiny směřují“, a jakmile přijmou legitimitu binárních opozic, jako je „rozum dobrý / víra špatná“, je obtížné, ba téměř nemožné, je z této perspektivy vyvést nebo je vůbec přesvědčit, že jsou jí ovládáni. Tyto velké příběhy a binární opozice se stávají součástí ideologie. A jak poznamenal Václav Havel, ideologie je „klamný způsob vztahování se ke světu. Nabízí člověku iluzi identity, důstojnosti a morálky, přičemž mu zároveň usnadňuje se jich vzdát.“

Ideologie je to, co některým lidem umožňuje hlásat svou oddanost „demokracii“, zatímco podnikají kroky k jejímu potlačení. Je to to, co jiným umožňuje prohlašovat svou liberální otevřenost, zatímco trvají na tom, že nemohou tolerovat projevy názorů nebo víry, které se liší od těch jejich.

Olomoucký arcibiskup Josef Nuzik na Pouti k Panně Marii, Matce jednoty křesťanů na Velehradě 19. ledna 2025.
Foto: František Ingr / Člověk a Víra

„Dnes si kladu otázku: Co asi ten člověk prožívá, když ve dvě v noci nespí a píše toto? Nemyslím si ale, že opravdový svět je takový, právě naopak. V hloubi každého člověka je veliký kus dobroty a někdy i toho kříže. Vnímám rozhovor jako možnost přiblížit se druhému, nejspíš i proto je v dnešním světě tolik napětí a vzdálení se lidí od sebe,“ říká nový předseda České biskupské konference, olomoucký arcibiskup Mons. Josef Nuzík. V dubnu loňského roku z lokálního olomouckého periodika dostal pan arcibiskup tento dotaz: „Zmínil jste, že vzniká větší nárok na profil kněze, ale stále je to především člověk. Jak se může kněz vyrovnávat s tlakem a očekáváním věřících?“ A odpověděl: „Ke kněžství patří duchovní síla, bez ní je není možné žít, a je to také paradoxně širokospektrální lék a jakási posila. Ať je život v celibátu a osamění náročný, snášení kritiky

a nespokojenosti obtížné, přesto mezi knězem a Bohem proudí síla a duchovní propojení, která jeho život činí šťastným. I když je farář vystavený problémům, šel do kněžské služby především proto, aby pracoval pro Boha a byl s ním spojený. Kněz bez Boha by nebyl knězem. Vrátil se ještě k období před dvěma lety. Osobně vnímám, že jsem se posunul právě ve vnímání kritiky mé osoby. Předtím jsem ji opravdu neměl moc rád, vyvolávalo to ve mně různé emoce. Teď se snažím kritice postavit tváří v tvář – ale taky jí nesmí být moc.“ Tak teď těch útoků a kritiky může být i více, přidejme na modlitbách i osobní podpoře. Stát v čele církevní struktury není snadné.

A zůstaňme u otce arcibiskupa. Pro rádio v srpnu 2024 řekl, že „lék na samotu je návštěva kostela“. Obout a jde se!

–zd–

MONITOR – publicistický čtrnáctidenník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; prof. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D.; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, http://rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.:arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.